

NEPOZABNO SREČANJE S TITOM POD VRHOM KUKA

IVAN KURINČIČ

Tiste dni, ko je Jugoslavijo in ves svet obšla nad vse žalostna vest, da našega ljubljenega Tita in očeta ni več, so se moje misli nehote vrnile nazaj na tisti 25. julij 1959, ko sem kot predsednik takratne občine Kobarid, z menoj je bil tudi Zvonko Uršič, sekretar občinskega komiteta ZK, prvič in zadnjič segel v roke nasmejanemu Titu in mu zaželel dobrodoščilo. Bilo je to v najvišji planinski vasi na Tolminskem, v Livških Ravnah, ki stojijo prilepljene kot lastovičje gnezdo pod vrhom Kobariškega Kuka, na nadmorski višini 1043 m.

Tiste lepe in sončne nočelje 25. julija pred enaindvajsetimi leti ne bom pozabil. Zvonka Uršiča in mene je navsezgodaj zjutraj polskala ljudska milica, da bi na Livku, na Livških Ravnah, pod vrhom Kobariškega Kuka, okrog 9. ure dočakala, sprejela in zaželela dobrodoščilo našemu dragemu Titu, ki bo neuradno pripotoval z Bleda, po Baški grapi prek Tolmina skozi našo kobariško občino, po cesti, ki drži prek Livka in Livških Ravnih, naprej po Grebenu Kuka in Kolovrata v Goriška Brda in si bo na grebenih Kuka ogledal sporno točko državne meje, ki jo seka približno 4 km sporne ceste. To sporno točko so bili rešili z Osimskimi sporazumi, ko je bil zgrajen nov del ceste po naši severni strani grebena.

Tito je med razgovorom, v katerem se je zanimal, kako dela občina, spraševal tudi za imena vasi v Beneški Sloveniji, ki jih je lepo videti pod grebenom Kuka na drugi strani državne meje. Opazoval jih je tudi z daljnogledom; precej je tudi fotografiral. Pokazal je s prstom na vzhodni greben Kuka: »Je to vrh Kuka?« Odgovorila sva mu, da vrha Kuka od tu ni videti, je pa prav nad nami, nekako 200 m višje. Ob tem sem mu dejal: »Vi poznate zgodovino I. svetovne vojne in veliko nemško-avstrijsko ofenzivo pri Kobaridu leta 1917, ko je vrh Kobariškega Kuka in druge grebene kot mlad poročnik zavzel Rommel.« Tito se je, očitno dobro razpoložen, glasno zasmel: »Budala ta Rommel, ali ni vedel, da je Kuk naš, slovenski, jugoslovanski, in ga je prišel osvajat ...

Zgornje Livške ravni, 1043 m, nad vasjo Kobariški Kuk, 1223 m. Po grebenu Kuka (desno) se je maršal Tito 25. 7. 1979 peljal v Goriška Brda
Foto J. Kurlinčič

V zadnji vojni pa je kot nemški maršal moral na Hitlerjev ukaz sam narediti samomor... Nazadnje je Tita zanimalo še, če imamo kaj turistov v Kobaridu. Odgovorila sva, da jih je le malo. In je odgovoril: »Zdaj so seveda turisti na morju, ko se vračajo, se ustavijo tudi v Kobaridu.«

Ob slovesu, ko smo si stisnili roke, je Tito rekel: »Do vidjenja, pa dobro i uspešno mi radite v vašoj opštini.«

In avtomobil so se po slabi makadamski cesti zagrizli v greben Kuka in se skozi Kolovrat, Kušcarje, Srednje, Kambreško, Lig in Vrhovlje prebili do Goriških Brd.

SLOVENSKE PLANINSKE KROŽNE, VEZNE IN TOČKOVNE POTI

BOŽO JORDAN

K pregledu slovenskih krožnih, veznih in točkovnih ali neveznih planinskih poteh, bi rad pripisal nekaj besedi v razmislek.*

Moj prvi zapis na to temo je povzcan s planinsko šolo konec leta 1975, ko so mi »obasili« predavanje o PLANINSKIH POTEH doma in v Zabukovici. PD Polzela je tečajnikom celo namenila seznam takratnih poti (januar 1976); sestavili so ga po dosegljivih virih, zato ta seznam niti ni popoln, niti ne povsem točen. Komisija za vzgojo in izobraževanje pri PZS (KVIZ) je sprejela v predmetnik PŠ za samostojen predmet tudi PLANINSKA POTA (10. 3. 1976). Tega smo potem uvedli tudi v predmetnik za PLV. Tako se je delo začelo in izpolnjevalo z namenom, da bi v mali knjižnici zapisali vse, kar vemo o posebej označenih slovenskih planinskih poteh. Morda bomo kdaj to zamisel tudi uresničili in bi tako pobudo, ki jo je dajal moj profesor Tine Oreš, našla svoj pravi odmev. Za popolnejšo podobo današnjega stanja v tem pogledu bi bil zanimiv tudi pregled »zasedenosti« posameznih vrhov in območij s temi potmi.

Seznam slovenskih planinskih transverzal je leta 1977 objavil, skupaj z zemljevidom le teh, SLOVENSKI ALMANAH 1977 (str. 150). Našteva jih 22 z opombo, da nekatere poti niso upoštevane. Poti so razdeljene v tri skupine: meddržavnega (3), republiškega (2) in regionalnega pomena. Morda za šalo, vsekakor pa resnično, istega leta jih je objavila tudi PAVLIHOVA PRATIKA. Uvodno misel je zapisal prof. Tine Oreš, seznam pa podpisani. Pratika navaja 26 poti. Seznam teh poti je zapisan tudi v PLANINSKI ŠOLI (Planinska založba, št. 56, 1977), ki sem ga dodal predmetu PLANINSKA POTA. Seznam vsebuje že 27 poti. Vsekakor pa tudi ta pregled še ni popoln, niti dokončen. Na moj prvi zapis, ki ga je objavil PV, in na prošnjo za dopolnilo ali popravek sem dobil en sam odgovor; poslalo ga je PD Solčava (Valent Vider, Naci Štebe).

Obstaja še »uradni« seznam, ki ga je izdala komisija »PLANINAR — TRANSVERZALAC« pri PD Željezničar, Zagreb (15. 4. 1976); ta seznam pa prizna le 22 poti za osvojitve značke. Če povzamemo podatke, ki jih je ista komisija zbrala z anketo 24. 3. 1978, je vseh transverzal 75: SR Bosna in Hercegovina 13, SR Črna gora 1, SR Hrvatska 21, SR Slovenija 29, SR Srbija, AP Vojvodina in Kosovo 9 in posebej še YU. Tudi ti podatki niso popolni, niti niso dosledni, saj se podatki za Slovenijo precej razlikujejo od znanih (od tega seznama nima: 17, 21, 29, 30, 31, 33).^{*} Naše planine, št. 11—12/79 so objavile na ovitku zemljevid Jaskanske planinske poti (odprta 26. 8. 1979). Spet ena pot več! »Trimčkovih« transverzal je več. V tem seznamu navedena pod št. 6 je bila samo leta 1975, ni pa šla prek Dobrovelj. Ta je bila leta 1976. Obe sta imeli po 6 različnih točk Savinjske poti (7—12, 1—6). V seznamu te komisije je tudi trimčkova planinska pot PS »AERO« Celje (1975). Ni pa zapisana »Planinska trim pot« v občini Sevnica (4. 7. 1975); ta je krožna, obsega 37 k. t., dolžina okoli 100 km. Čeprav je speljana tudi po dolini, »ni namenjena motoriziranim turistom, pač pa pešcem, ki se jim ne mudi od točke do točke.« Da ne bi bilo napačne razlage, naj zapišem, da je bila trimčkova pot (št. 6) le za TRIM akcijo, ki je vsebovala pri nas v občini tudi planinsko dejavnost. Bila je namenjena razširjanju planinske ideje in morda je le koga zvalila še na ostala planinska pot. To so bila le dostopna pota k posameznim k. t. Prva je bila posvečena 30-letnici svobodne telesne kulture v domovini. Ko bo znana kategorizacija teh poti, jo med zahtevne vezne ali krožne poti ne bomo mogli šteti. Ideja je bila v prid planinstva, čeprav pod geslom trima. Zakaj »P—P« ni v seznamu. Preprosto zato, ker je bilo

* Ta pregled je bil objavljen v 3. številki PV — 80, na strani 125—128 v sestavku T. Andrejčiča »Slovenske planinske vezne poti — transverzale«.

* Avtor ima v mislih seznam, objavljen v PV 3/80, str. 125.